

І. І. Дахно,
В. М. Алієва-Барановська

ПРАВО
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

«Центр учбової літератури»
Київ – 2015

УДК 347.76(477)(075.8)
ББК 67.9(4УКР)404.3я73
Д 21

Дахно І. І. Право інтелектуальної власності [текст] : навч. посібник. /
Д 21 За ред. д.е.н., проф. І. І. Дахна. / І. І. Дахно, В. М. Алієва-Барановська, – К. :
«Центр учбової літератури», 2015. – 560 с.

ISBN 978-611-01-0745-7

Ця книга є другим спільним навчальним посібником її авторів з інтелектуальної власності, опублікованим видавництвом «Центр учбової літератури». Містить матеріал, який відсутній в книгах інших авторів з інтелектуальної власності.

Автори доклали зусиль для того, щоб книга була корисною як у навчальному процесі, так і у практичній діяльності.

Жодним чином не повторює змісту попередніх книг її співавторів з інтелектуальної власності. Може використовуватися при викладанні і вивченні таких дисциплін як «Інтелектуальна власність», «Право інтелектуальної власності», «Господарське право», «Цивільне право» тощо.

Для викладачів, студентів, підприємців, юристів, науковців, інженерів, творчих працівників та інших категорій читачів.

Видання розраховане на студентів вищих навчальних закладів і факультетів юридичного профілю, науково-педагогічних працівників, суддів, адвокатів, представників суб'єктів публічної адміністрації

УДК 347.76(477)(075.8)
ББК 67.9(4УКР)404.3я73

ISBN 978-611-01-0745-7

© І. І. Дахно, В. М. Алієва-Барановська, 2015.
© «Центр учбової літератури», 2015.

Зміст

Інформація про авторів	5
Передмова	8
1. Про затвердження порядку державної реєстрації договорів комерційної концесії (субконцесії)	15
2. Недоліки державної реєстрації договорів комерційної концесії (субконцесії)	34
3. Порівняльний аналіз норм Цивільного кодексу України і Господарського кодексу України у сфері інтелектуальної власності	48
4. Огляд газетних публікацій з економічних та правових питань інтелектуальної власності	60
5. Преса — про технічні аспекти об'єктів інтелектуальної власності	86
6. Підручники, навчальні посібники і словники з інтелектуальної власності	115
6.1. Розгорнуті змісти вітчизняних підручників і навчальних посібників з інтелектуальної власності	115
6.1.1. Брижко В.М. (1996)	117
6.1.2. Андрошук Г.А., Крайнев П.П. (2000)	120
6.1.3. Бошицький Ю.Л. та ін. (2009)	124
6.1.4. Кузьмін О.Є. та ін.(2001)	125
6.1.5. Фордзюн Ю.І., Кабацій В.М. (2012)	128
6.1.6. Кожушко Р.Ю. та ін. (2014)	133
6.1.7. Ходаківський Є.І. та ін. (2014)	136
6.1.8. Мікульонок І.О. (2014)	142
6.1.9. Потоцький М.Ю. (2014)	145
6.2. Перелік підручників і навчальних посібників з інтелектуальної власності	148
6.3. Словники з інтелектуальної власності	157

---

7. Нормативно-правові акти України з інтелектуальної власності	159
7.1. Багатоаспектні акти	160
7.2. Сорти рослин	161
7.3. Винаходи і корисні моделі	162
7.4. Авторське право і суміжні права	162
8. Першопочаткова редакція розділів IV, V, VI «Основ цивільного законодавства Союзу РСР і союзних республік» 1961 року	164
9. Першопочаткова редакція розділів IV, V, VI Цивільного кодексу УРСР від 18 липня 1963 року	174
10. Пізня редакція розділів IV, V і VI «Основ цивільного законодавства Союзу РСР і союзних республік» 1961 року (станом на 12.06.1990 р.)	195
11. Розділи IV, V і VI Цивільного кодексу Української РСР / України	208
12. Розділ V «Інтелектуальна власність» частини третьої (від 17 лютого 1996 року) Модельного цивільного кодексу для держав-учасниць СНД	273
13. Проект ЦК України від 25.08.1996 р.	294
14. Книга четверта «Право інтелектуальної власності» та глави 75 і 76 ЦК України від 16.01.2003 р.	362
15. Глави 16 і 36 Господарського кодексу України від 16.01.2003 р.	410
16. Модельний кодекс з інтелектуальної власності для держав-учасниць СНД від 7 квітня 2010 року	422
17. Анекдоти для дозвілля	485
17.1. Політика	486
17.2. Право	488
17.3. Освіта і наука	490
17.4. Робота та професійна діяльність	508
17.5. Мистецтво	536

Інформація про авторів

Дахно Іван Іванович

Народився 8.04.1948 р. у с. Синівка Липоводолинського району Сумської області.

У студентські роки закінчив (1970 р.) Другі державні вечірні 3-річні курси іноземних мов м. Києва (англійська мова). 1971 року закінчив Київський ордена Леніна державний університет ім. Т.Г. Шевченка. Спеціальність — економіст-географ, викладач географії. Після університету служив командиром мотострілецького взводу на радянсько-китайському кордоні на Далекому Сході (1971—1973 рр.). Потім навчався в аспірантурі (1973—1976 рр.). 23 грудня 1976 р., захистив дисертацію «Економічний механізм впровадження нової техніки у промисловості США» на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. Працював в інститутах Академії наук УРСР і галузевих науково-дослідних установах (1976—1992 рр.). Вчене звання старшого наукового співробітника присвоєно 1991 року. Того ж року закінчив Центральний інститут підвищення кваліфікації керівних працівників і спеціалістів народного господарства у галузі патентної роботи (ЦПК, спеціальність — патентознавець).

Дисертацію: «Економічні проблеми промислової власності (патентно-ліцензійної роботи)» на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук захистив 27 квітня 1992 р. Впродовж 2,5 років (1992-1995 рр.) був на державній службі начальником управліннь (Держпатент України і Антимонопольний комітет України).

З квітня 1995 року – на викладацькій роботі. 23 жовтня 2003 року присвоєно вчене звання професора. Відмінник освіти України (2004 р.).

Автор багатьох книг, брошур, статей у сфері міжнародної економіки, права, історії, географії, англійської мови.

У липні 1994 року відвідав з двотижневою поїздкою Данію і Бельгію у складі делегації українських урядових посадовців у рамках проекту з Європейської енергетичної хартії.

У березні 1995 року перебував два тижні в банку «Хамброс» у Лондоні в рамках проекту фонду «Know-How» британського Міністерства закордонних справ.

Під час роботи на посаді декана факультету правничих наук Києво-Могилянської Академії, в 1995 році три місяці перебував у США. Основне місце перебування — юридичний факультет Бальтиморського університету (штат Меріленд). Відвідав також університет штату Луїзіана і Південний університет у столиці штату Луїзіана місті Батон Руж та Колумбійський університет у Нью-Йорку. Відвідини США відбулися у рамках проекту American Bar Association. Результатом стажування в США було створення есе про антитрестовське законодавство США.

Перебування в США згодом спричинило появу великої низки навчальних посібників і підручників.

1998 року відвідав Ланкастерський університет (Велика Британія) з двотижневою програмою.

Зазначені вище зарубіжні відрядження відбувалися на конкурентних засадах, де вирішальним чинником було знання англійської мови.

Алієва-Барановська Віра Миколаївна

Народилася 21.11.1983 р. у місті Києві. В 2006 році закінчила Українсько-Арабський інститут міжнародних відносин ім. Аверроеса Міжрегіональної Академії управління персоналом (МАУП) за спеціальністю «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» і отримала освітньо-кваліфікаційний рівень магістр (диплом з відзнакою). У 2009 році закінчила докторантуру МАУП за спеціальністю «Економіка» та здобула наукову ступінь доктора філософії в галузі економіки. Трудова діяльність розпочалася з лютого 2006 року. З того часу працювала у МАУП на адміністративних та викладацьких посадах. Зокрема, з жовтня 2009 р. по квітень 2012 була деканом факультету стаціонарних форм навчання Українсько-Арабського інституту міжнародних відносин та лінгвістики ім. Аверроеса, МАУП, м. Київ.

20 вересня 2011 року здобула на засіданні Вченої Ради МАУП науковий ступінь доктора наук в галузі економіки за темою «Економічна дипломатія як інструмент зовнішньої торгівлі».

Автор низки книг у співавторстві і статей у сфері менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, міжнародних економічних відносин, права зовнішньоекономічної діяльності, інтелектуальна власність, історія держави і права.

21 червня 2013 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. Тема : «Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання».

2015 року одноосібно опублікувала у київському видавництві «Центр учбової літератури» навчальний посібник «Зовнішньоекономічна діяльність», т. 2.

Передмова

2013 року автори цієї книжки опублікували у київському видавництві «Центр учбової літератури» свій навчальний посібник-довідник «Інтелектуальна власність». Його обсяг — 382 сторінки. Була спокуса перевидати книгу, включивши в неї нові розділи. Вона б виявилася досить великою за обсягом, а значить — дорогою. До уваги бралось й те, що у багатьох читачів в бібліотеках вже була перша книга і мати її розширений варіант — не є найкращим виходом із ситуації. Тому співавтори дійшли висновку, що найкращий варіант — це створити нову, незалежну від першої, книгу. У тому разі, коли буде попит на першу книгу, то виготовити її додатковий наклад не складає якихось непередбачених проблем.

З цією метою слід звертатися до керівника видавничих проєктів «Центру учбової літератури» Сладкевича Богдана Анатолійовича за телефоном (067) 393-33-34. Щодо сприяння у виданні книги можна також, у разі потреби, звернутися до співавтора цієї книги, — Івана Івановича Дахна, — за телефоном (044) 494-47-32 з переключенням на 14-27.

Навчальний посібник-довідник «Інтелектуальна власність» (К.: Центр учбової літератури, 2013. — 382 с.) мав таку структуру:

Передмова	7
1. Історія правової охорони інтелектуальної власності	13
1.1. Копірайт (авторське право та суміжні права)	15

1.1.1. Основні національні віхи	15
1.1.2. Міжнародна історія копірайту (авторського права)	27
1.1.2.1. Бернська конвенція	27
1.1.2.2. Женевська конвенція	30
1.1.2.3. ТРІПС(TRIPs)	32
1.1.2.4. Перші багатосторонні конвенції у сфері суміжних прав	34
1.1.2.5. Договори Всесвітньої організації інтелектуальної власності 1996 року	36
1.1.2.6. Європейський Союз	38
1.2. Винаходи	40
1.3. Корисні моделі	47
1.4. Промислові зразки	49
1.5. Топографії інтегральних мікросхем	52
1.6. Рослини	55
1.7. Товарні знаки	60
1.8. Вказівки (зазначення) походження товарів	72
1.9. Сервісні та інші знаки	75
1.9.1. Специфіка послуг	75
1.9.2. Знак обслуговування (сервісний знак)	76
1.9.3. Сертифікаційний знак	76
1.9.4. Колективні знаки	77
2. Нормативні акти України з питань інтелектуальної власності	80
2.1. Багатоаспектні акти	80
2.2. Сорти рослин	89
2.3. Винаходи і корисні моделі	92
2.4. Промислові зразки	92
2.5. Знаки для товарів і послуг	92
2.6. Авторське право і суміжні права	94
2.7. Топографії інтегральних мікросхем	97
2.8. Вказівки походження товарів	97
2.9. Секрети виробництва	97

2.10. Міжнародні акти	97
3. Розважальна інформація про інтелектуальну власність	100
4. Інформація про діяльність Дахна Івана Івановича у сфері інтелектуальної власності	158
5. Наукові анекдоти, тости і жарти	161
6. Перелік літератури з інтелектуальної власності	174
7. Зміст вітчизняних книг з інтелектуальної власності	177
7.1. Карпенко О.Д. Держава та промислова власність: організаційно-правові питання (1999)	177
7.2. Захист прав інтелектуальної власності: досвід Сполучених Штатів Америки (2003)	178
7.3. Селиванов М. В. Захист прав на комп'ютерну програму: теорія і практика (2004)	179
7.4. Гордієнко С.Г. Забезпечення інтересів України в сфері захисту інтелектуальної власності: нормативно-правове регулювання (2008)	181
7.5. Потехіна В.О. Інтелектуальна власність (2008)	181
7.6. Черевко Г.В. Інтелектуальна власність (2008)	183
7.7. Афанасьева К. О. Захист інтелектуальної власності в шоу-бізнесі (2009)	187
7.8. Філик Н.В., Козирева В.П. Право інтелектуальної власності (2009)	189
7.9. Крижна В.М., Яркіна Н.Є. Право інтелектуальної власності України (2010)	190
7.10. Валле В. Парадокси права інтелектуальної власності (2010)	191
7.11. Валле В. Спадок Джеймса I та королеви Анни: охорона інтелектуальної власності у часі й просторі (2011)	192
7.12. Лазебний В.С., Розорінов Г.М., Толюпа С.В. Основи інтелектуальної власності та її захисту (2011)	194

7.13. Кравець В. Р., Олюха В. Г. Право інтелектуальної власності (у запитаннях і відповідях) (2012)	197
7.14. Дахно І.І. Интеллектуальная собственность в США. Англо-русский глоссарий по интеллектуальной собственности (2012)	198
7.15. Дахно І.І. Патентознавство (2012)	200
8. Анतिकонтрафактна торговельна угода	202
9. Глоссарий АСТА по интеллектуальной собственности	246
10. Досвід США у патентно-ліцензійній сфері	246
10.1. Патентно-ліцензійна робота в системі маркетингу	268
10.2. Методи роботи патентних і ліцензійних підрозділів американських компаній	268
11. Наука і техніка СРСР очима американців	276
12. Франчайзинг (франчиза)	303
12.1. Зміст начальних посібників та розділів навчальних посібників про франчайзинг	304
12.1.1. Дахно І.І.	304
12.1.2. Мюррей Я.	304
12.1.3. Трофименко Л.С. Гац О.О.	308
12.1.4. Ярошевич Н.Б. та ін.	309
12.1.5. Кузьмін О.Є. та ін.	310
12.1.6. Дахно І.І., Барановська В.М.	311
12.2. Предметний вказівник з франчайзингу	312
12.3. Зразок угоди	322
12.3.1. Franchise Agreement	322
12.3.2. Франчизна угода	351

У «Передмові» до згаданого вище навчального посібника-довідника надавався розгорнутий зміст навчального посібника І.І. Дахна «Право інтелектуальної власності», опублікованого «Центром учбової літератури» 2006 року. За потреби можливим є виготовлення невеликих додаткових накладів і цієї книжки.